

NAPREJ

„ Glasilo jugoslovanske socialno demokratične stranke „

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan opoldne.

Uredništvo in upravnništvo v Ljubljani, Frančiškanska ulica šte. 6, I. nadst.,
Učiteljska tiskarna.

Naročnina po pošti z dostavljanjem na dom za celo leto K 36.—, za pol leta
K 18.—, za četrt leta K 9.—, za mesec K 3.—. Za Nemčijo celo leto K 40.—,
za ostalo tujino in Ameriko K 48.—.

Inserati: Enostopna petit vrstica 30 v; pogojem prostor 50 v; razglesi in po-
slano vrstica po 60 v; večkratni objavi po dogovoru primeren popust.

Reklamacije za list so poštne proste.

Posamezna številka 14 vinarjev.

Iz Hrvatske.

Zagreb, 30. maja 1918.

V hrvatski socialno-demokratični stranki se je vnel precej hud boj za — načela! Na eni strani stoji bivši glavni urednik »Pravde« sođr. Vitomir Korać, na drugi pa sođrugi Brudnjak, Antolić, Kaurić, Turković, Vilim, Bukšeg in rekel bi velika večina stranke, z njo seve uredništvo edinega lista »Pravde«. Spor je postal akuten 1. maja. V Zagrebu je predložil majskemu shodu go-
vornik sođr. V. Korać resolucijo, v kateri se postavlja
nacionalizem pred internacionalizem, v kateri se pravi, da
je »trajni obstanek internacionale mogoč le na temelju
jasnega, praktičnega programa za socialistično nacio-
nalistično politiko«. V provinciji, v Varaždinu, v Kar-
lovcu in Osijeku pa se je sprejela resolucija, ki nima
teh stavkov, ki so v zagrebski, pač pa mesto tega po-
zivila proletarijat, ki naj bo združen v internacionali, na
boj proti imperializmu in za internacionalo.

Po našem mnenju sta tu dve mnenji, ki imata vsaka
precej zase. Pri dobri volji se da najti med obema na-
ziranja način, ki zadovoljuje oba. Ali — začel se je v
»Pravdi« precej nesrečen časnikarski prepir.

Sođrug m. g. je priobčil 16. maja članek »Dvije re-
solucije«, kjer razpravlja o teh resolucijah in je mne-
nja, da je iz njegovega stališča resolucija iz provincije
socialistično pravilnejša nego zagrebska, ker odbija na-
cionalizem in si pridržuje stališče internacionalizma.
Članek pravi: »Mi nismo kozmopolitska sekta, ki bi
omalovalovala nacionalna vprašanja, ali k tem vpra-
šanjem pristopamo drugače kot nacionalistične stranke.
Nacionalistične stranke hočejo, da oblasti nad narodom
ne delijo z drugimi elementi, medtem ko je naše delo
naperjeno za tem, da poleg svobode za lastni narod ne
gazimo svobode in nacionalnih pravic drugonarodnih
prebivalcev v državi, deželi itd. In končno vemo, da
je nacionalna odvisnost enega naroda le »odraz materije
dne kapitalističnih odnosov, u kojima taj narod
živi.« »Zato je naša socialistička borba razredna borba,
uperena proti svili pojava kapitalističkoga poredka, jer
samo odstranjenjem tog danas savremenog poredka na-
rod postaje u pravom i punom smislu riječi slobodan i
punopravan«.

V št. 22. z dne 23. maja pa je s. Vit. Korać odgo-
voril kot oni, ki se je čutil prizadetega, s člankom
»Anacionalni i antinacionalni korovi«, o kojem pravi v
»Pravdi« uredništvo, da »vrvi ličnim uvredama i oma-
žavanjem«. Meni se to ne zdi. Sođr. V. Korać je sl-
z precej temperamentno odgovoril, ali povedal je lepo
svoje mnenje, da članek »Dvije resolucije« »polazi u
čelini s krivih premisa, iz neke averzije prema proble-
mima nacionalizma, nacionalne politike«.

V št. 23. od danes (30. maja) pa piše zopet m. g.
pod naslovom: »Što je naša zadaća?« odgovor s. Ko-
raću. Odgovor je lep, miren in jase. Sođrug m. g. je
vodilo »Komunistični manifest«, iz katerega citira to-le:

»U Njemačkoj bori se komunistička stranka zajedno
sa buržoazjom, kada ova revolucionarno ustaje protiv
absolutne monarhije, feudalnog posjeda, malogradjan-
stva«.

Nu ona ne propušta ni jedan tren, da radaka pri-
vede jasnoj spoznaji o neprijateljskoj opreci izmedju
buržoazije i proletarijata, e da bi radnici odmah sve
društvene i političke uslove, koje buržoazija mora da
proizvede, mogli kao isto tolika oružja da ukrenu protiv
buržoazije, kako bi poslije juriša protiv reakcionarnih
klasa odmah mogli zavodjeti borbu i protiv buržoazije«.

V istem listu je še polemika med V. Koraćem in
uredništvom — ali zdi se mi, da je ta povsem odveč.
Vse velike besede tako na eni kot druge strani samo
škodujejo.

V naziranju na to, kaj je socialistično, so tedaj so-
družni različnih mislij. Po našem mnenju razbistri to le
mirna razprava. Svetujemo sođrugom, naj se ogibljejo
vsega, kar bi jih moglo razdvajati, zlasti naj se dobro-
hotno presoajo in naj se kolikor mogoče ogibljejo raz-
žaljivega načina pisanja.

Treba bo, da se vsi socialisti na jugu zedinimo na
nekih točkah. Malenkostno polemiziranje naj nas raz-
dvaja? Ne, — sođrug, najdimo ono, v čemur se sla-
gamo. Drugo pride samo ob sebi. Proč pa vsako zafri-
kljivost in »razžaljenost«.

Drugače pa stranka marljivo deluje. Zlasti »Obči
radnički savez« vrši svojo dolžnost, organizira delavce
in se bojuje s podjetniki, ki nečuvno izkoriščajo svoje
uslužbenke. Zlasti neverjetne razmere so v Gjurdenovcu
v tovarni tanina, Beočinu in Vrdniku med rudarji. V
Vrdniku je uprava v vojnem času podaljšala osemurni
delavnik na deseturni!

V Karlovcu so sklenili delavci si sezidati »sociali-
stički radnički Dom«.

M. N.

Gospodarski boj po vojni.

I.

Naš nesmrtni Karel Kautsky je v seriji člankov »Dva
svetova« dal nekaj pojasnil berlinskemu korespondentu
»Socialistična zunanja politika« o učinkih »poglobitve«
glede zveze »osrednjih držav«. To velja v še večji meri
za Avstrijo. Prorokoval je, kar presega celo najdrznejše
sanje Vsenemcev, da bi obsegala »srednja Evropa« ne
samo Nemčijo, Avstro-Ogrsko, Bolgarijo, Turčijo in
»varstvene države« Nemčije, temveč bi se raztezala čez
Malo Azijo, Perzijo in morda tudi Egipt, ter kot most
k veliki kolonialni državi v tropično Afriko, segala do
Atlantiškega in Indijskega oceana in štela četr-
t milijarde ljudi, dočim bi ji stale nasproti »obrežne države«
s poldrugo milijardo ljudi. Kako uničevalno bi učinkoval
v tem najskrajnejšem slučaju gospodarski boj po pred-
idočem »zmagovalnem miru«, prepričuje Kautsky takole:

Nobena izmed modernih držav, najsi bo še tako ob-
širna, ni v stanu, da se sama gospodarsko oskrbuje.
Tudi Angleška ne z vsemi svojimi kolonijami. Ako pa
delimo svet v dve posebni skupini: v obkoljeni blok in
v obkoljujoče države, potem je vsekakor drugi mogoče,
da izhaja, ne glede na promet s prvo. Ni pa to slučaj
pri prvi. Obkoljeni blok ne more izhajati brez prometa
z obkoljujočimi državami.

Brez bakra in cina, lesa, volne in bombaža iz ob-
koljujočih držav ni mogoče izhajati.

Bakrena produkcija na zemlji je znašala 1910. leta
886.000 ton. Več kot polovico ga producirajo Zedinjene
države, t. j. 485.000 ton, iz ostale Amerike 100.000 ton,
iz Japonske 46.000, iz Avstralije 40.000, iz Španske in
Portugalske 50.000 ton. Nemčija ga producira 37.000 ton,
a mora ga uvažati 181.000 ton. V Avstriji ga dobimo ne
čelih 2000 ton.

Glavni izvozniki ovčje volne so Avstralija, angleška
južna Afrika in Argentinja z Uruguayem in Čilsko.
Tam producirajo skupno okolo 350 milijonov kilogramov
volne. Nemčija le 15 do 16 milijonov, mora pa jo uvažati
desetkrat več. Leta 1913 jo je uvozila iz angleške južne
Afrike več kot 26 milijonov, iz južne Amerike 82 mi-
lijonov, iz avstralskih dežel 81 milijonov kilogramov.
Mnogo boljše tudi ni z bombažem. Pač bi vsenemški si-
lovit mir priklopil srednjemu bloku Egipt, eno izmed
najizdatnejših dežel za bombaževino. Toda enkrat egipt-
ovska volna ni za vse svrhe enako porabna. Anglija
porabi še vedno več ameriškega kakor egiptovskega
bombaža. Egiptovska sama bi za osrednje sile tudi glede
na množino dobave ne zadoščala. Nemčija in Avstrija
sta rabili leta 1911/12 skupaj 2.600.000 bal bombaža,
skupna žetev Egipta pa ni vrgla niti celega milijona.
Primanjkljaj je torej zelo občuten, tudi če upoštevamo,
da je egiptovska bala težja od ameriške in indijske.
Pa se nam kaže na Mezopotamijo in na tropično Afriko.
Tam bi se lahko sadil bombaž. Vpraša se le, kdaj. V
Mezopotamiji bi se morale napraviti velike, zelo drage
gradbe za dobavo vode, preden bi ondi bila mogoča
bombaževa kultura. Zato je potrebno več sto milijonov,
morda celo milijard, katere po vojni ne bodo na razpo-
lago. Vsaka država bo imela dovolj opravka, da popravi
lastno škodo. Izvoz kapitala se bo nehal morda za
desetletja — kvečjemu v obliki visokih davkov. S tem
bi se tudi možnost zasiditve v tropični Afriki zakas-
nela. In ako se posreči, bo potem še vedno vprašanje,
ali se tamkaj zasiditev bombaža izplača, to se pravi,
ako se more dovolj ceno producirati. Prej so sadili na
zahodnoindijskih otokih in v Braziliji mnogo bombaža.
To je sedaj prenehalo zaradi konkurence severoame-
riškega bombaža. Naravni pogoji za bombaževino kulturo
sami ne zadostujejo, dani morajo biti tudi gospodarski
za uspeh.

Naj bo kakorkoli že, za prvo desetletje po vojni,
morda celo dalje, bo tekstilna industrija osrednjega
bloka navezana na bombaž iz Zedinjenih držav. Noben
silovit mir ne more na tem prav ničesar izpremeniti.

Pismo iz Prage.

29. maja 1918.

V nedeljo je na svojem posvetovanju zastopstvo
češkoslovanske soc. dem. stranke sklenilo sledeče:

»Zastopstvo češkoslovanske soc. dem. delavske
stranke protestuje kar najenergičnejše proti dosedanji
enostranski prehranjevalni politiki v Avstriji. Obtožuje-
mo urad za ljudsko prehrano, ki je vzrok, da se gode
nepravilnosti. (Tu je cenzor konfisciral večji odstavek).
Prav tako protestiramo proti duhu, ki vlada v centra-
lah, ki pri razdeljevanju po državi upravljanih življenskih
potrebščinah še stopnjujejo to pristransko in krivično
postopanje.

Strankino zastopstvo protestuje proti vsem neodgo-
vornim in izživajočim dejanjem osrednjih prehranjeval-
nih organov in svari v poslednjem momentu vse toza-
devne činitelje pred nadaljnim izzivanjem in stradalno
politiko naproti češkemu delavstvu.

Zastopstvo stranke zahteva, da pozove strankin iz-
vrševalni odbor češko kmečko (agrarno) stranko, da na-
pravi ta, kar se da, da bodo ubogi češki ljudje po zmer-
nih cenah obskrbljeni od čeških kmetovalcev. V ta na-
men naj se v vsakem kraju uredi odbori, v katerih naj
bodo zastopani tako kmetovalci kot zastopniki delav-
stva, ki bodo skrbeli, da bodo kmetovalci oddali svoje
pridelke ubogim češkim mestnim in po deželi stanujo-
čim rodbinam za cene, ki se določijo med češkima so-
cialističnima strankama in pa med češko kmečko
stranko.«

V torek, 28. maja, pa je sklenil Češki Svaz sledeči
apel na češki narod:

»V najbolj važni dobi kličejo zadnjič zastopniki če-
škega ljudstva, ki so bili po njegovem zaupanju izbrani
za vodstvo njegovih političnih zadev, k celemu narodu:

Češkoslovaški desetmilijonski narod se mora po-
brigati zato, da ne poginejo njegovi otroci; ima tudi
dovolj moči, da bi bil v zaščito trpečim rodbinam.
Češki poslanci pozivljajo vse češko ljudstvo, da začne
tako in da nadaljuje svojo obrambeno delo za trpeče
ljudstvo. Neposredno moralno in narodno dolžnost imajo
oni, ki še niso na sebi občutili nikake vojne grozote
in nobenih udarcev vsled vojne — največjo dolžnost
pa imajo oni, ki so v vojni celo obogateli.

V sporazumu z organizacijo Češkega Srca in or-
ganizacij okrajev, mest in občin, mora biti organizirana
takošnja mobilizacija moralnih človekoljubnih močij in
mora se takoj pomagati stradajočemu ljudstvu z najbolj
požrtvovalnim splošnim prostovoljnim davkom. Danes
velja: **kdor hitro da, da dvakrat.** Najhujše mesece po-
manjkanja imamo pred seboj. Ob dvanajsti uri mora
celi narod poznati sebe in mora nesti solidarno vse hudo,
četudi nekateri omeje nekoliko svoje blagostanje in ko-
modnost, zato pa bo pomagano veliki večini naroda.«

Danes pa prinaša glasilo agrarcev »Venkov« sle-
deči poziv na češke kmete, v rodovitnih krajih stan-
ujoče:

»Predsedništvo češke agrarne stranke pošilja te dni
v vsako vas pozive, da se takoj podpišejo vse rodbine,
ki bi se hotele pobrigati za narodne goste (to je za
uboge mestne otroke).

Najprej pošiljamo popisne pole za preskrbo narod-
nih gostov v rodovitne okraje.

Naši zaupniki in župani! Ne odlagajte teh pol. Ne
odlašajte. Ne smete podaljševati trpljenje čeških otrok!
Izvrševali ste povelja, ki ste jih prejeli od najrazlič-
nejših strani — in niste se branili! Današnje narodno
povelje, da obskrbite otroke »Češkega Srca« v svojih
občinah, morate izvršiti takoj in z navdušenostjo.

Izpolnite pole, priglase za narodne goste, pošljite jih
tako tajništvo agrarne stranke, ki jih bo takoj oddalo
otroškemu odseku »Češkega Srca«; tam prihajajo dan na
dan trume otrok, bledih, izstradanih otrok, da se jih za-
piše za čimhitrejšo ekspedicijo na kmete.

K vam, češki kmetje, hočejo — sprejmite jih — re-
šite jih.«

Te tri izjave so razumljive. Delavska soc. dem. stranka protestira proti lakoti, ki preti pogubiti malega češkega človeka, zahteva od zunaj in znotraj pomoči. Češki Svaz pod predsedništvom sodr. Habermana in V. Klofača pošilja na narod poziv, da je skrajni čas za pomoč — agrarni časopis kliče kmete, da uresničijo, kar se zahteva od njih.

Češko Srce je organizacija, ki si je nadela za nalogo, da poskrbi ubogim otrokom mest in industrijskih krajev hrano in stanovanje na kmetih za nekaj časa, da se okrepe in da v prihodnjih hudih tednih ne bodo izpostavljeni pomanjkanju in bedi.

V Plznu je delavstvo praznovalo obletnico dnij, ko je v Bolevcu pri Plznu padlo v grob 300 delavskih žrtev vsled nesrečne eksplozije. Desettisoči so romali na grobove. Bila je to mirna manifestacija, a mnogo, mnogo znamenajoča manifestacija.

M. K.

Politični pregled.

— **Notranjepolitični parlamentarni položaj.** Na Telo-vo je zborovala na državni konferenci nemška socialna demokracija. V posvetih voditeljev strank s Seidlerjem so iztuhali, da bi ne zadostovalo, ko bi ustvarili za poletno zasedanje večino le s Poljaki, temveč da morajo pridobiti še tretjo veliko stranko. Zda mislijo pridobiti Ukrajince, a nemški meščanski politiki presojaajo položaj o sklicanju parlamenta zelo pesimistično.

— **Denar brez veljave.** Poslanec Kraft, ki je v proračunskem odseku poročevalec o državnih dolgovih, je poslal finančnemu ministru pismo, v katerem izvaja med drugim: Kroženje papirnatega denarja je dalo ogrskim politikom povod, da vzrok te obžalovanja vredne prikazni pripisujejo slabemu avstrijskemu gospodarstvu. Dolg avstro-ogrski banki je zopet znatno narasel. Sedaj kroži menda za bankovcev za 23 milijard, a vzroki pomnožitve papirnatega denarja obstoje dalje v nezmanjšani meri. Neprenehoma naraščajoča množina bankovcev in trajajoče zmanjšanje blagovnih zalog povzročata naraščanje cen za blago in za delo. Položaj uslužbencev s stalno plačo, umirovljencev in oseb, ki živijo od obresti malih prihrankov, ni ne le neugoden, marveč naravnost nevarno. Vlada bi morala priznati naraščajočo brezveljavnost denarja, obenem pa tudi priznati, da postajajo vsled tega vse naredbe proti navijanju cen skoraj brezupne. Ko se sestane poslanska zbornica, bo proračunski odsek vprašal Vašo ekscelenco kakor Vas vprašam jaz danes: Kaj je Vaša ekscelencija v sporazumu z Ogrsko storila, da se nadaljnja pomnožitev bankovcev prepreči. Ako bi proti pričakovanju sporazumljenje o bodočnosti finančne konsolidacije ne bilo mogoče, potem je treba hitrega ukrepa, da se izognemo škodljivim posledicam dolgotrajnega gospodarskega nesoglasja.

— **»Hrvatska«, glasilo Frankove stranke,** izhaja ponovno na dveh straneh, in sicer v tiskarni »Merkur«. »Novosti« pišejo, da je kupil to tiskarno pred par dnevi v imenu Frankove stranke dr. V. Sachs za 150.000 kron. Imenovan Sachs je glavni urednik »Hrvatske« ter je oproščen vojaščine za nedoločen čas kot zaupnik kr. hrvatsko-slavonskega ministrstva.

— **Grof Burian v Berlinu.** Berlinski listi poročajo, da pride naš vnanji minister grof Burian dne 10. junija v nemško glavno mesto, kjer se bo mudil dva ali tri dni. Glavni predmet posvetovanj z državnim kanclerjem in državnim tajnikom Kühlmannom bo vprašanje tesnejše zveze med Avstro-Ogrsko in Nemčijo ter rešitev poljskega vprašanja.

— **Mir med Avstro-Ogrsko in Finsko podpisan.** V vnanjem ministrstvu na Dunaju so se zadnje dni vršila mirovna pogajanja med Avstro-Ogrsko in Finsko ter so dovedla do povojnega uspeha. Mirovna pogodba je bila v sredo podpisana. Isto tako tudi gospodarska in pravnopolitična dodatna pogodba. Za Avstro-Ogrsko sta pogodbo podpisala vnanji minister grof Burian in poslanik pl. Meray, dodatni pogodbi razum teh še avstrijski in ogrski ministrski predsednik.

— **Kompromis glede pruske volilne reforme.** Kakor je »Tägliche Rundschau« iz baje zanesljivega vira izvedela, so sklenili konservativci in nacionalni liberalci glede vprašanja pruske volilne reforme kompromis, po katerem naj se odobri splošna, enaka in neposredna volilna pravica s političnim varstvom dveh dodatnih glasov. Prvi dodatni glas je starostni glas, ki pripade volilcem, ko dosežejo 40. leto; drugi dodatni glas naj bi bil vezan na gospodarsko samostojnost.

— **Ustavno vprašanje na Finskem.** Ustavni odbor finskega deželnega zbora se je z večino enega glasu izjavil za monarhijo. V deželnem zboru sta monarhistična in republikanska stranka približno enako močni.

— **Srbske želje po miru.** Iz Geneve se poroča nemškimi listom: V švicarskih srbskih naselbinah krožijo petice na srbskega kralja, v katerih v inozemstvu živeči Srbi prosijo kralja, naj zastavi ves svoj vpliv, da se omogočijo mirovna pogajanja s centralnimi državami. Prvotno sovraštvo — pravijo — se je po večletnih vojnih grozotah ublažilo in Avstro-Ogrska je očitno pripravljena, da ponudi Srbom sprejemljive mirovne pogoje. Edino čim prejšnji mir pa daje možnost, da se reši srbski narod pogina.

— **Danski državni zbor.** V sredo je bil v Kodanju na slavnosten način odprt danški državni zbor. V prestolnem govoru je kralj poudarjal, da se prvič sestane državni zbor na podlagi danskega ustavnega zakona, ki vsem državljanom, moškim in ženskam zagotavlja enako pravico, da se udeležijo zakonodaje. V nadaljnjem poteku svojega govora je kralj izjavil, da vlada vztraja pri politiki popolne nevtralnosti.

— **Boji na kopnem in na morju.** Na zapadnem bojišču se je pričela velika nemška ofenziva proti Franciji in Angliji, ki naj prinese odločitev v orjaški svetovni vojni. Tudi na italijanski fronti postaja bojno delovanje od dne do dne živahnije in v bližnjih dneh je pričakovati tudi v Italiji začetek velike odločilne borbe. A ne samo na kopnem, tudi na morju se pripravljajo veliki dogodki. Uglednemu petrograškemu listu se poroča, da pripravlja ententa veliko ofenzivo na morju. »V angleških pristaniščih — piše list — se vrše najintenzivnejše priprave za pomorsko ofenzivo. Ogromne pomorske sile, flotilje podmorskih čolnov, orjaških bojnih ladij in iskalec min so zbrane v gotovih pristaniščih. V bližnji prihodnosti se bo svet čudil ogromnosti operacije proti nemški mornarici.« V treh, štirih ali petih mesecih bo svet tudi te grozote prestal a potrpljenje človeštva ni brezkončno. Poletna kampanja naj konča to grozno klanje.

— **Izmena vojnih ujetnikov.** Angleška, kakor tudi nemška vlada sta izjavili holandski vladi, da sta pripravljene, odposlati v kratkem v Hag svoje zastopnike, ki naj razpravljajo o zadevah vojnih ujetnikov. Točke, o katerih bodo razpravljali, bodo tudi predmet pogajanja med Hagom in obema vladama.

— **Socializacija v Rusiji.** Glasom poročil petrograške »Pravde« razpravlja vlada boljševikov s poklicanimi izvedenci o podržavljenju vse ruske kovinske industrije potom ogromnega trasta, ki bi obsegal 15 velikih podjetij s 300.000 delavci. Vse akcije naj bi bile združene v rokah sovjeta. »Pravda« pravi, da je ta projekt logična posledica na potu k socializaciji vseh produkcijskih sredstev. Vlada se posvetuje tudi o zakonski osnovi, po kateri naj bi bili dovoljeni le trgovski posli do gotovega zneska, dočim naj bi se vnanja trgovina, kjer gre za visoke zneske monopolizirala.

— **Lord Cecil o rumunski mirovni pogodbi.** Odgovarjajoč na neko interpelacijo v angleški poslanski zbornici glede mirovne pogodbe med Rumunijo in centralnimi državami je rekel lord Cecil, da ta pogodba izroča Rumunijo popolnoma vojaškemu, gospodarskemu in političnemu izkoriščanju po centralnih državah. Kakor je že Balfour izjavil, goji angleška vlada živahne simpatije za Rumunijo v pomilovanju vrednem položaju, v katerem se nahaja, za prijatelje in bivše zaveznike Rumunije pa nastaja dolžnost, da pri končni mirovni konferenci izvedejo revizijo trdih mirovnih pogojev. Poslaniki alijancev so rumunski vladi oficijelno naznanili, da njihove vlade teh pogojev ne priznavajo, ker kršijo pravice in interese alijiranih držav in načela, za katere se bojujejo. Izrekel se je zlasti odločen protest glede odprave evropske donavske komisije, ki je bila ustanovljena v zmislu mednarodne pogodbe.

— **Angleške čete v Kavkazu.** Ukrajinsko glasilo »Posljednja Vedomosti« poroča: Iz Bakuja prihaja vest, da so pred tremi tedni angleške čete v tovornih avtomobilih iz Mezopotamije dospele v Kavkaz. Močna sprednja straža je skušala stopiti v stik s četami generala Kornilova. Angleži so zasedli potok Anšeren in mesto Baku ter prodirajo v smeri proti Tiflisu, Aleksandropolu, Sarikamišu, Karsu in Erzerumu. Gibanje je naperjeno proti Turčiji.

Strankin zbor poljske socialne demokracije.

Krakov, 22. maja.

V Krakovem je zboroval — kakor smo že na kratko poročali — strankin zbor poljske socialne demokracije Galicije in Šlezke. Navzočih je bilo iz Galicije 112, s Šlezkega 30, z Dunaja 3 odposlanci. Poslanec Marek je otvoril zbor. Sklene se pozdraviti Frid. Adlerja, Karla Liebknechta in Pilonskega.

Poslanec dr. Diamand je poročal o taktiki zadnjih štirih let. Utemeljeval je tudi vstop frakcije v poljski klub. — Poslanec Daszynski je zagovarjal sklep frakcije, ki je glasovala za proračun in za vojne kredite. Odslej bo hodila stranka drugačna pota in bo v energični opoziciji proti vladi. Daszynski je predložil resolucijo, ki zahteva ustanovitev neodvisne poljske republike z dohodom na morje.

Sodružica Bauerjeva je v svoji resoluciji grajala dosedanje taktiko stranke in zahtevala sporazumljenje z drugimi socialnodemokratskimi strankami na podlagi samoodločbe narodov v zmislu narodnostnega programa »levičarjev«. — Dr. Drobner je ugovarjal, da bi stranka podpirala »avstro-ogrsko« rešitev in se je izrekel zoper zvezo z meščanskimi strankami in zoper vstop v poljski klub. — Markowski je obdolžil stranko, da je s svojo vojno politiko okrepila militarizem.

Ko je govorilo še več sodrugov, je poslanec Moraczewski izjavil, da je bil on proti vstopu v poljski klub,

vendar ni bilo mogoče sklicati takrat strankin zbor radi vojnega položaja. Za bodočnost je potrebna najstrožja opozicija, toda pri tem je potrebno sodelovanje meščanskih in kmetijskih opozicijskih strank. — Poslanec Liebermann je napadel dunajsko »Arbeiter-Zeitung«. — Poslanec Reger je zagovarjal glasovanje v proračunu s tem, da se je podpora avstrijske vlade rabila proti načrtom nemških aneksionistov. Lahko je biti radikal, ako se ne nosi nobene odgovornosti. Zastopniki poljske socialistične stranke iz zasedene Rusko-Poljske so svarili pred vsakršno razcepitvijo stranke.

Poslanec Diamand je opravičeval stališče stranke s tem, da je mogla le v okvirju poljskega kluba in le potom dogovorov z vlado vplivati na razrešitev poljskega vprašanja. — Poslanec Daszynski je ugovarjal, da majhna skupina v stranki zahteva zase monopol mednarodnosti; mednarodno misli in dela vsa stranka. Tudi ne gre pobijati zveze z drugimi razredi, temveč gledati je treba, da se pridobijo temelji. Tudi on je za najstrožjo opozicijo.

Predlog sodruga Drobnerja je bil ob tajnem glasovanju odklonjen s 104 proti 40 glasovom. Pravtako sta bila odklonjena tudi oba predloga opozicije. Resolucija Daszynskega se je sprejela soglasno.

Da se prične s predpripravi za ustanovitev strokovnih deželnih organizacij namesto centralnih zvez, o tem je poročal poslanec Moraczewski. Ta predlog pa so poleg strokovnega tajnika Topinskega in Lisaka pobijali zlasti zastopniki rudarjev in železničarjev. Končno je bil predlog odklonjen z vsem proti devetim glasovom.

Nato se je izpremenil statut politične organizacije. V večjih mestih naj bi se ustanovljali delavski svetovi, obstoječi iz zastopnikov stranke, strokovnih skupin in odposlancev podjetij. Strankini doneski se zvišajo. — O organizaciji prehranjevalne službe je poročal poslanec Diamand. Njegova resolucija se je sprejela.

Predsednik Misiolek, stari krakovski tiskar in ustanovitelj stranke, ki je v teh dneh praznoval štiridesletni jubilej svojega delovanja v delavskem gibanju, je v svojem zaključnem govoru poudarjal, da je stranka kljub vsem različnim mnenjem glede preteklosti popolnoma ravnodušna v presoji nalog za bodočnost, in sklenil nato strankin zbor.

Dnevne beležke.

Sodrug in sodružice, danes ob 8. uri zvečer vsi v »Mestni Dom« na predavanje Ivana Cankarja. Vstopnina 40 vin., za člane »Svobode« vstopnina prosta, izkazati se morajo s člansko izkaznico.

Člani in članice »Svobode« prirede jutri v nedeljo, 2. t. m. popoldne skupen izlet na Vič. Zbirališče ob 3. popoldne v društvenih prostorih Šelenburgove ulice 6/II. Izleta se lahko udeležijo tudi sodrugi nečlani. — Odbor.

— **Novi kurz.** Kakor smo že poročali, je vlada prepovedala shod na Vrhniki, včeraj pa je prepovedala za nedeljo nameravani shod v Ljubljani. Kakšne uspehe misli vlada s tem doseči, ne vemo. Ako misli s tem onemogočiti agitacijo za narodno svobodo, se moti, ker doseglja bo prav nasprotno. Bolj ko bo vlada pritiskala, bolj se bodo narodne moči koncentrirale ter se za boj pripravljale. Navsezadnje pa bi še vprašali, ali smo pred zakonom še eni državljani enaki ali ne? Zakaj vlada Nem. shode dovoljuje, Slovence pa ne? Saj ni razlika je le ta — da nemški nacionalni shodih hujskajo. — Slovenci pa za svoje pravice manifestirajo!

— **Naznanitev preostalih vsled vojne.** Da se ugotovi število vdov in sirot v vojni umrlih in pogrešanih vojakov, se priredi štetje. V to svrhu se morajo žene umrlih in pogrešanih oglasiti, otroke morajo priglasiti oni, pri katerih so stanovali. Naznanitev je dolžnost; kdor bi to opustil, bo kaznovan.

— **Krčenje krušnih porcij.** Neko vojaško povelje pravi: Naturalna krušna pristojbina formacij v zaledju vstevši vojne vjetnike se od 9. majnika 1918 zniža od 350 na 250 gramov. Hlebček mora tehtati 1500 gramov. Za doslej izpadajočih 70 gramov kruha se bo v nadomestilo za 95 gramov mesa dajal denar.

— **Civilna obleka vpoklicancev.** Ko so bili ob začetku vojne in tudi še pozneje rezervisti in črnovojniki vpoklicani in so zamenjali svoje civilne obleke z eraričnimi oblekami, takrat pač še nihče slutil ni, da utegne vojna trajati štiri leta (ali pa še dalje?) in da lahko nastane poleg splošnega pomanjkanja še pomanjkanje oblek. Vpoklicanci so oddali skoro povsod svoje civilne obleke v skladišča dotičnega polka. Tam so ostali kovčegi, zavoji, nahrbtniki itd. s civilnimi oblekami, s perilom in drugimi predmeti, celo z živil, kakor klobasami, prekajenim mesom in ležal dolgo časa, predvsem se je sploh kdo zanje pobrigal. Klobasa in meso sta kmalu segnila; v mnoge obleke pa so se naselili molji. Posledica tega je bila, da je šlo mnogo oblek v nič. Toda tudi poizgubilo se je mnogo civilnih oblek, ko so hoteli po skladiščih »urejevati« civilne obleke. Sedaj pa se »dobe« obleke pri nas v Avstriji zelo težko in s silno drage. Za 500 K obleka za moža, to še dolgo ni

bogveka. In šele papirnate obleke! Umevno je, da imajo v poklicanci interes na svojih oddanih civilnih oblekah. Naloga vojaške uprave bi bila, da bi že od začetka sem ravnala v z oskrbo prevzetimi civilnimi oblekami tako, da bi se mogla rabiti tudi po dolgem času. Mnogo od vojakov se vračajočih mož ima tedaj škodo. Menimo, da bi se moralo malo bolj gledati na vojne invalide, ki so superarbitrirani in gredo domov. Ako se je civilna obleka poizgubila in pokvarila v skladišču, bi morali to dotičnemu možu povedati, da bi o pravem času lahko potrebno nkrnil.

— **K sestanku društva zasebnih uradnikov.** Včerajšnji »Slov. Narod« je prinesel dopis k poročilu o sestanku zasebnih uradnikov, in sicer iz krogov uprave Mestne hranilnice, v katerem trdi, da društveni predsednik ni bil preteriran zaradi delovanja v društvu. Na to trditev ne odgovorjamo danes, ker se nam še ne zdi povsem umestno. Karakteristično pa je, da se sklicuje dopisnik na prisego v roke župana in da preti za javno obravnavo v občinski seji o tej stvari. Takli dopisi ne pojasnjujejo prav ničesar, imajo pa znake brutalnosti.

— **Beguncem!** Železniško ministrstvo naznanja, da so na postajah Avče in Kanal na Primorskem že dovoljene begunjske pošiljave. V doglednem času bo odprta tudi postaja Plave za begunski promet.

— **Deželna gospodarska pomožna pisarna za v poklicance in njih sivoce.** Vodstvo te pisarne je za čas odsotnosti načelnika gospoda vis. deželno sodnega svetnika J. Hauffena do 23. junija prevzel gospod dr. Danilo Majaron, odvetnik in zborniški predsednik v Ljubljani, Miklošičeva cesta 18.

— **Letošnja letina** lepo kaže. Vreme je doslej prav ugodno. Sploh smo glede rasti vseli pridelkov za dobrih štirinajst dni naprej pred lanskim letom. Večkratni dež in lepo topla vreme zelo ugodno upliva ne samo na razvoj na njivah, ampak tudi na sadje in na vinograde. Sadež nekoliko lepo kaže. Posebno češplje in hruške so bogato nastavile. Tudi vinska trta je, kakor poročajo z Dolenjskega, tako mnogo nastavila, kakor že leta in leta ne. Mladike so že tako visoke, kot druga leta sredi meseca junija.

— **V Šiški** si je končal življenje nek vojak drugega gorskega strelskega polka, doma iz ptujskega okraja.

— **Požar v Ajdovščini.** Velik požar vsled sovražnega zračnega napada je nedavno porušil in uničil polovico Ajdovščine in Šturje. Tudi sosednji krajili so mnogo trpeli.

— **Iz ljudskega odra v Trstu.** Na binkoštno nedeljo je predaval Fran Sešek o »Kruhu starih narodov«. Bilo je to prvo predavanje delavca, ki je govoril o predmetu iz svoje lastne stroke. Predavatelj se je jako poglubil v svojo nalogo; številni citati so pričali, kako vestno je proučeval svoje delo. Govoril je o žitnih izdelkih starih narodov. Zgodovina pripoveduje, da so že prva orientalska kultura poznala kruh, seveda ne v taki obliki, v kakršni so ga imeli Rimljani in Grki. Prvi človek, ki je užival le napol zrelo zrnje, ki je bilo še pri mlečnatem stanju. Pekel ga je na ženjavici. Poznejši rodovi so šele izpoznali vrednost zrelega žita, ki so ga trli in mleli. Prvi mlini so bili kaj preprosto obliko, mlinila so dolga stebra, preden se je iz navadnih kamenitih plošč razvil vodni in parni mlin. V prvi dobi je užival človek močnate izdelke le kuhane, pozneje šele jih je pekli ter jim dal obliko raznih kruhov, sveda brez kvasa. Dolgo časa čitamo v zgodovini le o presnem kruhu, ker so ljudje razmeroma zelo pozno zasledili kvas in njegova praktični pomen v peki. Govornik je točno opisal razvoj pekarske obrti in izvor posameznih izrazov iz te stroke. Vsled svoje temeljitosti je bilo predavanje prav zanimivo, številno poslušalstvo je z vidnim navdušenjem izrazilo predavatelju zaslužen priznanje.

— **Visoka starost.** V Studenem pri Postojni je umrl bivši večletni gostilničar, trgovec in posestnik Anton Veber v visoki starosti 101 leta. Lansko leto 11. junija je obhajal svojo 100-letnico. Slavnosti se je udeležilo mnogo Postojničanov.

— **Kako kaznujejo rudarje.** »Brüxer Volkszeitung« je poročala zadnjo soboto naslednje: Vojno sodišče, ki je danes popoldne v Mostecu (Česko) obravnavalo nekaj kazenskih prestopkov, je obsodilo pri javni obravnavi osem stavekajočih rudarjev vsakega na poldrugo leto težke, poostrene ječe. Obsojeni so bili naslednji rudarji: Černy, Haas, Hacker, Schramma, Živny, Ponocny, Rudolf in Hotar. Njih pregreha obstoji v tem, da niso hoteli izpolniti nekega povelja vojaškega poveljnika, kar se je zgodilo dne 22. maja na »Cesarskem grabnu«. Zaradi tega so zagrešili hudodelstvo (!?) proti sub-

ordinaciji. Značilno pri tem pa je, da je dal vojaški poveljnik, ko je opozoril celokupno delavstvo, naj gredo na delo, poklicati omenjenih osem delavcev iz delavskih vrst predse in jih še posebno opozarjal in pozivljaj na delo. Kljub temu, da so delavci povelje razumeli, povelja niso hoteli ubogati, in sicer, kakor so danes priznali, iz strahu pred drugimi stavekajočimi tovariši. — Toliko poročilo, ki dokazuje, da se vojaški kazenski zakoni še nadalje izrabljajo za koristi meščanskega izkoriščanja. Visoke kazni ne bodo ljudi ustraševale, ampak bodo nasprotno le še bolj povečale razburjenje rudarjev.

Iz stranke. V torek, dne 4. junija ob 8. zvečer se vrši v uredništvu »Napreja« važna seja širšega izvrševalnega odbora jugoslovanske soc. demokrat. stranke. Naprošeni so vsi sodrugji člani, da se te seje udeležijo. — T a j n i š t v o.

Vojna.

Naše vojno poročilo.

Dunaj, 31. maja. Uradno se razglša: Bojno delovanje v ozemlju Tonale se je omejevalo na topniški ogenj.

Nemške čete prodrle do Marne.

Berlin, 31. maja. Iz glavnega stana se poroča: Armadna skupina kraljeviča Ruprechta. Naraščajoč topniški ogenj. Manjša artiljerijska podjetja. — Armadna skupina nemški cesarjevič. Sovražniku, ki se umika od Ailette južno Oise, smo za petami. Naše čete so dospelo do črte Bretigny-Saint Paul-Trosli-Loire. Severno Aisne smo vrgli sovražnika v nepretrganem boju nazaj preko Breuxy-Clavigny. Južno Soissons je vrgel sovražnik v boj kavalerijo in infanterijo, a bil je uničevalno poražen. Prekorčili smo cesto Soissons-Hartennes. V smeri na Fere en Tardenois z jugozapada preko Marne in z jugovzhoda pripljane francoske divizije vkljub obupnim protinapadom niso mogle nikjer ustaviti našega prodiranja. Prebili smo francoske zadnje pozicije pri Areyu in Grand Rovyu. Južno Fere en Tardenois so naše čete prodrle do Marne. Višine pri Champoisy, St. Gemme in Romigny so v naši posesti. Na južnem bregu Vesle, zapadno Reimsa smo vzeli Genmigny, Gueux in Thilloys. Mnogožina vjetnikov in plena neprenehoma narašča. Naštelo se je doslej nad 45.000 vjetnikov, nad 400 topov in več tisoč strojnih pušk.

Berlin, 31. maja zvečer. (Uradno.) Na fronti od Noyona do Reimsa napreduje naš napad.

Berlin, 31. maja. Nemški napad na zapadu dozoreva za prebitje francoske fronte do črte Noyon-Chateau Thierry-Chalons sur Marne. Odsek Noyon-Soissons Francozi že izpraznujejo: če se jim ne posreči ustaviti nemške divizije ob Louresu, morajo opustiti tudi trileto Noyon-Soissons-Compiègne ter se umakniti v črto Compiègne-Villers Cotterets-Chateau Thierry. Nemci so smer svojega sunka v tem prostoru zasukali od jugozapada proti zapadu in ogrožajo umikanje močnih francoskih oddelkov, ki stoje v prostoru Aisne-Oise.

Druge velika nemška skupina prodira proti jugu ter je dospela v odsek Marne med Chateau Thierry in Donnans. Proti tej in proti tretji skupini je vrgel general Foch svoje rezerve. Tretja nemška skupina je izvršila sunek proti jugovzhodu (Epernay). Reims je izgubljen. Kakor na zapadnem, je tudi na vzhodnem krilu bojne fronte neposredno računati s posledicami prebitja. Francozi bodo morali umakniti svoje bojne sile schampanske fronte vzhodno Reimsa. Francosko-angleška fronta med Soissonsom in Reimsom je pretrgana. Le ostanki branilcev so se umaknili ob Marnu.

Katastrofa, ki je zadela Angleže in Francoze, je večja, kakor se je moglo pričakovati. Ob Marni se bo tempo nemškega prodiranja brez dvoma zmanjšal, pričakovati pa je novih uspehov v sosednjih odsekih.

Znatnega pomena je razvoj položaja v prostoru Compiègne, kjer umikanje Francozov ne more ostati brez posledic za položaj pri Montdidieru.

Compiègne.

Genf, 31. maja. »Matin« javlja z bojišča: Compiègne leži v nemškem artiljerijskem ognju. Vojaški kritik »Matina« piše v sredo: Soissons in Compiègne moramo držati na vsak način, kajti oba kraja sta zadnje varstvo pa-

riškega zaledja. — Dalje poroča »Matin«, da vrhovno poveljstvo ni poslalo do sedaj na bojišče še nobenih rezerv, da bi ustavilo nemško ofenzivo.

Zadnje vesti.

Zagreb, 31. maja. Ban Mihalović je odpotoval iz Budimpešte na Dunaj, kjer bo sprejet v avdijenci pri cesarju. Tej avdijenci se pripisuje velika važnost. »Novosti« javljajo, da se bo v prihodnjem kronskem svetu odločila usoda Dalmacije ter Bosne in Hercegovine. Dalmacija se pripoji Hrvatski, a Bosna postane banovina ter dobi svojega bana in svoj sabor, ki odpošlje 40 delegatov v ogrski državni zbor.

Razgovori ministrskega predsednika.

Dunaj, 31. maja. Min. predsednik dr. Seidler je sprejel danes načelnika zveze nemških strank dr. Waldnerja in poslanca Teufela, s katerimi se je razgovarjal o možnosti parlamentarnega zasedanja v poletnem času. Dejal je, da bo poskusil vse, da omogoči sklicanje poslanske zbornice; predpogoj pa je, da se doseže trdna delovna večina. Zato se bo pogajal v prihodnjih dneh tudi s poljskim klubom. Nato je razpravljaj min. predsednik s poslancem dr. Sylvestrom o zadevah prehranjevanja. Končno je bila pri njem še deputacija zastopnikov iz Istre, ki je zahtevala pod vodstvom poslancev Laginje, Rizzija, Spadara in Spinčiča nujne odpomoči v istrskih prehranjevalnih zadevah. Min. predsednik je obljubil, da se bo zavzel za to, da se bodo v Istri vbodoče zboljšale prehranjevalne razmere.

Ogrska volilna reforma.

Budimpešta, 31. maja. V odseku za volilno reformo je bilo na dnevnem redu vprašanje glede ženske volilne pravice. Grof Tisza je predlagal, naj odsek odloči, ali naj se ženska volilna pravica sploh sprejme v predlogu. 10 glasov je bilo zato, 11 proti. Min. predsednik je izjavil, da si pridrži za plenum svoje stališče in da si bo prizadeval priboriti vladi popolno veljavo.

Hrvatski sabor.

Zagreb, 31. maja. Hrvatski sabor je bil danes odgođen na nedoločen čas s pretvezo, da se gotovi zakonski načrti še niso obravnavali v odsekih. Pravi vzrok pa je iskati v dejstvu, da se še ni posrečilo, doseči sporazum z Ogrsko glede podaljšanja finančne nagodbe. — Za saborski mandat v Srbu kandidira pravoslavni župnik Pero Trbojević na podlagi jugoslovanskega programa, bosenski politik Danilo Dimović pa kot kandidat hrvatsko-srbske koalicije.

Socialist Serrati aretiran.

Rim, 31. maja. Kakor poročajo listi, so aretirali v Rimu na poziv turinskih vojaških oblasti Serratija, ravnatelja socialističnega lista »Avanti«. Glasom poročila se bo moral zagovarjati Serrati radi veleizdaje, ker je imel o priliki navzočnosti francoskih delegatov v Turinu govor, ki je ščuvajoče vplival na množico. Po aretaciji ravnatelja Serratija je oddalo vodstvo stranke, ki je prevzelo tudi politično odgovornost za stališče lista »Avanti«, ravnateljstvo lista provizorično poslancu Morgariju.

Položaj v Franciji.

Berlin, 31. maja. Velika osupljenost, ki je zavladala v Parizu, se zrcali v notranjepolitičnih dogodkih. Pod vtisom strašne nevarnosti je izjavil Clemenceau, da se mora izločiti parlament ter njemu poveriti diktatura. »Figaro« in desničarski listi pozdravljajo to idejo, dočim zahtevajo socijalisti, da se skliče narodna skupščina.

Izgredi v francoskem parlamentu.

Genf, 31. maja. V včerajšnji seji francoske poslanske zbornice je prišlo do hudih izgrediv. Cachin je vložil v imenu socialistov interpelacijo glede vojaškega in splošnega položaja. Toda zbornico so odgodili proti želji socialistov. V Parizu so aretirali več vodilnih socialistov. Proti temu protestirajo vse socialistične stranke. Časopisje smatra položaj za zelo resen.

Skandinavska konferenca.

Kodanj, 31. maja. Brzojavna agentura Pitzau poroča, da se vrši prihodnja konferenca skandinavskih ministrskih predsednikov v Kodanju dne 26. junija in naslednje dni.

Amerikanska armada na Francoskem.

Bern, 31. maja. Agence Havas poroča o razgovoru s senatorjem Tardieuem glede amerikske armade na Francoskem. Tardieu pravi, da bo 1. junija štela ameriška armada na Francoskem dva milijona mož, narasla bo tekom poletja na 4 milijone in do konca leta na 6 milijonov.

Aprovizacija.

Krompir na zelene izkaznice A. Stranke z zelenimi izkaznicami A prejmejo krompir v ponedeljek, dne 3. t. m. dopoldne pri Mühlsu

na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: Od 8. do 9. št. 1 do 110, od 9. do 10. št. 111 do 220, od 10. do 11. št. 221 do konca. Vsaka oseba dobi 5 kg. Kilogram stane 50 vin. S seboj je treba prinesiti le zelene izkaznice A.

Petrolej na karte. Stranke, ki imajo že v rokah karte za petrolej, ga dobe izključno le do petka 7. junija t. l. Veljavni so le tretji odrezki A, B in C kart. Po 7. juniju se petrolej sploh ne bode več oddajal na karte. To se poroča zadnjič, da ne bodo hodile stranke po 7. juniju po nepotrebnem na magistrat, ker se ne bode delalo za nikogar izjeme.

Krompir na zelene izkaznice B prejmejo stranke v ponedeljek, dne 3. t. m. pri Mühl-

eisnu na Dunajski cesti. Določen je ta-le red: Popoldne od pol 2. do pol 3. št. 1 do 140, od pol 3. do pol 4. št. 141 do 280, od pol 4. do pol 5. št. 281 do 420, od pol 5. do pol 6. št. 421 do 560. — Vsaka oseba dobi 4 kg. Kilogram stane 50 vinacijev.

Izdajatelj in odgovorni urednik:

Josip Petejan.

Tisk „Učiteljske tiskarne“ v Ljubljani.

Agitirajte za „Naprej“! Pošiljajte ga vojakom!

Št. ad 7740 ex 1916.

Razglas. Cepljenje proti kozam.

Meseca junija 1918 se bode vršilo v Mestnem domu vsak četrtek popodne ob 3. uri javno brezplačno cepljenje proti kozam.

Za Spodnjo Šiško v torek, 4. junija v ljudski šoli, Gasilska ulica 242.

Za Vodmat v ponedeljek, 3. junija v mestni ljubiteljski uhožnici.

Za Barje v sredo, 5. junija v barjanski šoli. Vsako krat ob 3. uri popoldne.

Pozivljajo se resno vsi starši, kojih otroci še niso cepljeni, da prinesejo te k cepljenju in k pregledu cepljencev, ki se vrši teden kasneje na istem kraju in ob istem času. Pri pregledu se izroče tudi izpričevala o cepljenju, ki so pri sprejemu otrok v ljudsko šolo potrebna.

Z ozirom na nevarnost, ki preti v sedanjem času glede nastopa koza, opozarja podpisani mestni magistrat, da je cepljenje proti kozam najuspešnejše sredstvo zavarovanja proti tej bolezni, ter nujno pozivlja vse one, ki še morda niso bili nikoli cepljeni in vse tiste, pri katerih je že preteklo več let po zadnjem cepljenju, da se sedaj dajo cepiti, oziroma nanovo cepiti proti kozam.

Mestni magistrat ljubljanski,
dne 16. maja 1918.

Iščemo vlivalce in strugalce železa (Elsenglesser, Dreher)

za našo vlivalnico železa in tvornico polj. strojev. Prehranbene razmere v mestu ugodne. Samci dobe celo oskrbo v lasni tovarniški kuhinji za K 4 — dnevno. Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja in zahtevkov na SMEV, tvornica strojeva, Bjelovar (Hrvatsko).

Srbenje
Garje
Lišaj
Hraste

Najzanesljivejše sredstvo proti temu je

PARATOL

domače mazilo,

Ne maže, je brez duha, torej tudi čez dan uporabno. Velik lonček K 6. PARATOL - PRAŠEK varuje občutljivo kožo. Škatlja stane K 2.50.

Oboje se dobi proti predplačilu ali povzetju pri **Paratol delavnici** lekarnarja M. Kleina. BUDAPEŠTA VII—11., ROZSA UTCA 21.

Nadomestilo mila

za pranje perila, izborna peneče in prekaša vse doslej v prometu se nahajajoče izdelke. 1 zavoje t. j. 5 kg K 12, 1 zavoje z 10 kg 23. Preprodajalci dobe popust pri naročbi celega zaboja z 250 kosi. Belo mineralno milo za čiščenje rok in finejšega perila, 1 zavoje 32 kosov K 14. Nadomestek za toaletno milo v raznih barvah, lepo dišeč, 1 zavoje 32 kosov K 18. Toaletno milo s finim vonjem, roza barve, 1 zavoje 24 velikih kosov K 18. Razpošilja po povzetju. Pri večjem naročilu naj se pošlje polovica zneska naprej. Najmanj se more naročiti en zavoje vsake vrste. Izvozno podjetje M. Jünker v Zagrebu 40, Petrinska ul. 3/III, tel. 23-27.

Miši, podgane, stečice, šurki!

Izdelovanje in razpošiljanje preizkušn radiikalno učinkovitega uničevalnega sredstva, za katero dohajajo vsak dan zahvalna pisma. Za podgane in miši K 5; za šurke K 4.50; tinktura za stečice K 2; uničevalec moljev K 2; prašek proti mrčesu K 1.50 in K 3; sem spadajoči razpraševalec K 1.20; tinktura proti nšm pri ljudeh K 1.20; mazilo za uši pri živini K 1.50; prašek za uši v obleki in perilu K 2; tinktura za bolhe pri vseh K 1.20; prašek proti pernini K 2; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjadi (uničev. rastlin) K 3. Pošilja po povzetju Zavod za pokončevanje mrčesa **M. Jünker, Zagreb 40**, Petrinska ulica 3. III.

1. razred. C. kr. 10. avstr. 1. razred. razredna loterija.

Pri naši poslovnici kupljene srečke so zadele:
K 300.000 in K 100.000 glavni dobitek:

Igralni načrti in vsa pojasnila brezplačno. Cena srečke: 1/1 K 40 1/2 K 20	št. 10202, izžreban dne 16. oktobra 1915, IV. lot. št. 88805, izžreban dne 11. oktobra 1917 VII. lot.	Dobitki plačljivi takoj brez odbitka. Cena srečke: 1/4 K 10 1/8 K 5
	K 60.000 št. 60.606 „ 30.000 68.435 „ 10.000 št. 7.788, 130.169, 108.977 „ 5.000 št. 68.425	
	mnogo dobitkov po K 2000, 1000, 800, 400 in veliko dobitkov po 200 K.	
	Izplačali smo na dobitkih za K 1.458.800 — Prihodnje žrebanje bo 11. in 13. junija 1918.	
	Izžrebalo se bode 3500 dobitkov v skupnem znesku K 460.400 — Srečke prodaja Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani,	

kot poslovnica c. kr. avstr. razredne loterije
in njene podružnice

v Celju, Celovcu, Trstu, Splitu in Gorici sedaj v Ljubljani.

Slavljena Erna Morena

nastopa jutri v nedeljo ob pol 5, 6, pol 8 in 9 zv. in v ponedeljek ob pol 6, 7 in 9 zv.

v sijajnem filmu

!! Usoda Julije Tobaldi !!

v Kino Central v deželni gledališču.

Predstave za otroke s popolnoma novim sporedom danes v soboto ob 4. popoldne in jutri v nedeljo ob pol 11. dopoldne in 3. popoldne.